

Тетяна Міхіна: «Робота над виставою – це ніби подорож»

Тетяна Міхіна (н. 1979) – українська театральна і кіноакторка, заслужена артистка України. Закінчила Харківський інститут мистецтв ім. І. Котляревського (викладачі – Михайло Тягнієнко і Любов Шульга). Під час навчання грала у виставах театру «Арабески», по завершенню – у Харківському театрі ім. Т. Шевченка. З 2003-го і дотепер – акторка Національного театру ім. І. Франка. Дебют – Дівчина у виставі Олександра Білозуба «Божественна самотність» Олександра Денисенка. Ролі: Катерина у «Приборкання норвовливої» Шекспіра (режисер Сергій Данченко), Наталка у «Наталці Полтавці» Івана Котляревського (Олександр Ануров), Едіт у мюзиклі «Едіт Піаф. Життя в кредит» Юрія Рибчинського і Вікторії Васалатій (Ігор Афанасьєв), Дівчина у «Morituri te salutant» Василя Стефаника (Дмитро Богомазов), Регіна у «Перехресних стежках» Івана Франка (Дмитро Чирип'юк), Аліса Галло у «Подорожі Аліси до Швейцарії» Лукаса Берфуса (Станіслав Мойсєєв), Єлизавета Андріївна Протасова і Маша у «Живому трупі» Льва Толстого (Роман Мархоло), Марта Рулль у «Розбитому глекові» Гайнріха фон Кляйста (Роман Мархоло), Лимериха у виставі «Лимерівна» Панаса Мирного (Іван Уривський). У 2010 р. – лауреат фестивалю «Мельпомена Таврії» в номінації «Найкраща жіноча роль» за роль Едіт Піаф. Знялася у понад 10 фільмах та серіалах.

Акторка театру і кіно Тетяна Міхіна.
Фото Тетяни Гурковської.

Бесіду вела Вікторія Котенок

– Тетяно, ваша кінокар'єра набирає обертів. Розкажіть про найближчі проекти, в яких вас можна буде побачити?

– Незабаром на каналі ТЕТ має з'явитися ситком «Друге життя Василини Павлівни» режисера Олексія Єсакова. Неймовірний сценарій, дружна знімальна команда – я вперше зустрілася з такими молодими, веселими і креативними людьми. Зйомки були дуже щільними, деколи поїсти навіть не встигали, втім, від участі в проекті залишилися лише позитивні спогади. В основі – історія про сільську вчительку Василину, яка ненароком стала свідком убивства й забрала собі валізу з грошима. Дуже смішна комедія, і я буду здивована, якщо в неї не буде багато переглядів. Я зіграла подругу головної героїні – Яніну, жінку пристрасну, але не можу сказати, що легкої поведінки. Просто веселий, позитивний персонаж, який перебуває на етапі пошуку своєї другої половинки. В селі вона намагається тримати марку гламурної жінки, використовує різні методи пошуку свого чоловіка. Врешті-решт знаходить своє кохання в особі Валери, якого зіграв Слава Василюк. Також на січень 2020 року заплановано прем'єру художнього фільму «Пекельна хоругва, або Козацьке Різдво», який зняв Михайло Костров. У парі з акторкою Оленою Хохлаткіною ми зіграли циганок – вона мати, я донька. Ці героїні – наче зв'язківці між нашим світом і потойбіччям: легко спілкуються як з людьми, так і з чортом, домовиком... Загалом, сценарій дуже оригінальний. Фільм давно готовий, і я вже цієї зими чекала його появи в прокаті. На жаль, у мене не було змоги потрапити на кінофестиваль «Молодість», де відбулася його прем'єра.

– Розкажіть про цьогорічні зйомки в українсько-словацькому серіалі «Слов'яни».

– Це 12-серійний художній фільм. Зйомки поділено на шість блоків, і кожен блок знімав інший режисер. Зокрема, Петер Беб'як, Сергій Санін та інші. Я граю Мачуху головної героїні. Таке собі «зло злюще». Мого чоловіка зіграв Олексій Тритенко, головні ролі – українська акторка Поліна Носихіна і словацький актор Юрай Лой. Мачуха намагається усіляко нашкодити своїй падчерці. Очевидно, через мою зовнішність режисери часто бачать мене в ролях схожих негативних героїнь. Фільм не історичний, радше фентезі, і є спробою передати атмосферу й звичай слов'ян. Будуть яскраві батальні сцени, також зображено життя двох селищ – Фарнау і Великий Стіл. Моя героїня є жителькою останнього, тому я бачила зйомки тільки цієї локації. Нині тривають перемовини про зйомки другого сезону. Останні роки й участь у зйомках українських фільмів вважаю найцікавішими. Мені здається, що нині я вже впевнена в собі. У кіно, коли вибирають акторів на ролі, виникають питання: чи співпадаєш за віком, за зовнішніми даними, тобто існує чимало нюансів. Але у своїх пробах я абсолютно впевнена. Дуже люблю кіно і прагну зніматися. Сподіваюся, що на цій хвилі пробудження українського кіно я теж отримаю пропозицію гідну мого таланту. У нас, на відміну від зарубіжного кіно, перевагу чомусь надають молодим акторам. Якщо відстежувати акторок мого віку і старших, наприклад, у Франції чи в Англії, то в них такі цікаві ролі! Сьогодні все вирішують продюсери. Режисерського кіно мало. І це велике щастя, коли потрапляєш на

кастинг, де рішення, кого на яку роль обрати, приймає режисер.

– У вас була чудова нагода попрацювати у фільмі «Таємний щоденник Симона Петлюри»...

– Так. Я дуже рада зустрічі з Олесем Янчуком. Саме тоді побачила, що у фільмі все вирішує режисер. А ще я потрапила на неймовірні партнерські проби! Почувалася вільною. Адже до того проби в театрі і кіно для мене були якимись окремими існуваннями: там я така, а тут інша. А в Янчука я відчула, що це може поєднуватися.

– А як ви працювали над образом дружини Самуїла Шварцбарда – Анни Рендер?

– Історія цих людей цікава, хоч у фільмі не дуже розгорнута. Щодо моєї роботи над створенням образу, то я наперед не працювала. Мені здається, що в кіно важливіше твоя миттєва реакція, рухи, інтонації... І їхня цінність – у несподіваності навіть для самої себе. Тобто вони не мають бути заздалегідь заготовлені. У тому й суть акторської майстерності. Я можу наперед щось придумати, підготувати, але частіше за все мені це шкодить. Адже які задумки в режисера – я не знаю. Тому схилився до того, щоб просто вивчити текст перед зйомкою. А на пробах головними є моя вільна думка, розкуте поведження в кадрі, швидкість реакції, готовність переключитися. Хоча, звісно, для великої ролі, приміром, якоїсь історичної персони, то треба поглиблено готуватися: читати історію, вибудовувати характер героїні. Але такий досвід у мене поки що був лише в театрі. Хоча пізніше зрозуміла, що як би я не старалася, у мене ніколи не вийде «реанімувати» якусь людину на сцені. Тому при створенні образу намагаюся бути відвертою у своїх проявах, максимально реальною сама для себе і для глядача. Таким чином зближуюся з героїнею. З роками усвідомила, що, створюючи персонаж, треба насамперед відштовхуватися від себе, своїх особистих якостей і можливостей.

– Серед історичних персон у вас – Едіт Піаф. Чи легко працюється в жанрі мюзиклу?

– З чотирьох років я танцювала в ансамблі народного танцю «Україна». Вокалу професійно до роботи в театрі ніхто не навчав. Це все Богдан Сильвестрович Ступка. Саме він запропонував роль Едіт Піаф у мюзиклі Ігоря Афанасьева. І, скажу чесно, лише останні п'ять років я вже граю виставу легко – цей жанр мені тривалий час не підкорявся. Вважаю, що мюзикл – найважчий жанр у театрі. По-перше, ти маєш досконало володіти всіма виконавськими техніками: і голосом, і пластикою, й акторською майстерністю. А по-друге, важливо, на чому ти як актор розставиш акценти. Загалом із Піаф у мене був довгий шлях. Спершу розставляла акценти на драматичних шматках; потім зрозуміла, що вони є такою собі доріжкою до піку, який закінчується піснюю. Нині я схильна до того, що головна – пісня, а драматичні шматки мають бути динамічними у своєму розвитку. Мюзикл – це вищий пілотаж, і я хотіла б іще попрацювати в цьому жанрі.

– У вас вельми широкий жанровий діапазон ролей: комедійні і драматичні, ліричні і характерні...

– І я з того тішуся. Адже іноді буваю невпевненою й сумніваюся в собі. Хоча це, на мою думку, великий плюс. Рада, що кожна моя роль різна. Доля мене зводить з цікавими людьми, режисерами. Наприклад, склався чудовий творчий тандем з Романом Мархолом, який поставив «Живий труп» Льва Толстого і «Розбитий глек» Генріха фон Кляйста. Обожаю їх грати, хоча, на жаль, «Живий труп» уже зняли з репертуару. «Розбитий глек» – складна вистава, яка вимагає доброї фізичної і вокальної підготовки, вміння слідувати за віршованим текстом. Хтось каже, що вистава дуже специфічна... Так, вона може комусь подобатися, а комусь ні, однак це професійно зроблена режисерська робота. Театр Мархолом чіткий, структурований, який вимагає майже феноменальних здібностей щодо запам'ятовування тексту, фіксації репетиційних моментів. Це режисер, який орієнтується на певні внутрішні «маячки». У роботі над виставою в нього немає чіткої вибудованої структури, але він знає, як її треба створити. Мені до вподоби з ним працювати ще й тому, що режисер, як і я, – візуаліст. Приміром, він може принести фото чи живописний портрет якоїсь людини і сказати, що ось такою має бути моя героїня. Не обов'язково за зовнішніми ознаками, а за енергетикою, атмосферою. Це своєрідний візуальний напрям для роздумів над створенням персонажа. А щодо характеру Марти Руль, то я спеціально передивлялася фільм «Мама Рома» з Анною Маньяні, аби зрозуміти, якою саме має бути ця героїня.

– Окрім Романа Мархолом, вам пощастило попрацювати з багатьма провідними режисерами сьогоднішня.

– У мене доволі дивний характер: я поважаю людей, але не заводжу дружніх стосунків заради корисливих цілей. Зокрема з режисерами. Мабуть, через свою нейтральну позицію я можу працювати з усіма. Подобається працювати з Дмитром Богомазовим. Він теж має свою особливу естетику. Загалом я підтримую тих людей, які не зраджують самим собі. У Дмитра є свій напрям, який він розвиває. По-особливому склалася робота над виставою «Morituri te salutant»: мені дісталася цікава, але для мене складна новела. Це історія бабці, яка помирає. Автор описує момент, коли вона лежить, а також усе, що відбувається навколо неї у хаті. З'являються раптом чорт, мухи, інші чорти... Це розповідь про зсув часу: ту саму мить, коли людина ще не мертва, але вже не жива. У створенні вистави ми спиралися на картини Середньовіччя. Переді мною стояло важке завдання – голос і тіло мають існувати у двох різних

Марта Руль у виставі «Розбитий глек» за Генріхом фон Кляйстом. Режисер Роман Мархолом. Фото надане театром.

Анна Рендер у фільмі «**Таємний щоденник Симона Петлюри**». Режисер Олесь Янчук. Кіностудія ім. Довженка, 2018

площинах, але в певних смислових вузлах поєднуватися. Тому-то голосом я розповідаю історію за автором, а тілом – історію середньовічного живопису, тобто персонажів з тих картин, які мені найбільше запали в душу. Це нелегко, бо потребує неймовірної внутрішньої зосередженості. Щоразу це живий творчий процес твого існування на сцені, тому всі покази за сім років існування вистави зовсім різні. Вистава зліплена режисером дуже щільно: є чітка структура і, водночас, постановка «дихає». Вона наче жива субстанція. Цей тонкий баланс у режисурі Богомазова мені дуже імпонує.

Цікаво було працювати з молодим режисером Іваном Уривським над «Лимерівною». У нього на репетиціях я постійно перебувала в стані пропозиції, розуміла, що мене слухають. Мені подобається вчитися: якщо не вчуса, то стає нецікаво. Коли працювала над Лимерихою, розуміла, що не маю робити якийсь середній варіант. Дякую режисерові, а також художникові Петі Богомазову, що підтримали мої пропозиції щодо костюма, зачіски, гриму, пластичного малюнка ролі... Це наша спільна робота. У цій ролі я хотіла поєднати жанровість із театром переживання. Ця постать мультяшна, дещо перебільшена, трохи асоціюється з героями картин Босха. Але в голосі, інтонації має відчуватися тонка трепетна історія. Мені страшенно хотілося це поєднати, і, здається, у мене вийшло.

Подарунком долі вважаю зустріч із Станіславом Мойсеевим і роботу над виставою «Подорож Аліси до Швейцарії».

– *Більшість акторів дуже забобонні. Чи одразу погодилися грали Алісу Галло?*

– Тут я не сумнівалася. Погодилась, бо цікаво те, що ти ніколи не робив. Попри складну тему, на репетиціях панувала світла, душевна, творча атмосфера. Адже це вистава про любов: до життя, до смерті... Для мене вона не була важкою за темою, більше за технікою. Треба було тримати баланс: чітко розуміти і відчувати, що ти граєш у кожній сцені. Режисер виставив акценти, але щоразу я не знаю наперед, як буде зіграно цю виставу. Покладаюся на інтуїцію. Адже як зіграти смерть, якщо ти ніколи не вмирав? Це можна зробити, лише спираючись на якісь внутрішні уявлення. Головний спосіб існування тут – це думка. Для

мене ця вистава, як робота в кіно, своєрідний кінотренаж. У театрі актор працює з енергією, а в кіно йде робота з думками, від яких виникають емоції. У цій виставі – саме кіношній принцип роботи.

– *А який етап у створенні ролі для вас найцікавіший?*

– Залежить від обставин. Для мене важливим є сам режисер – людина, яка тісно зі мною співпрацює. Якщо вона закрита, агресивна, іронічно чи навіть саркастично налаштована, або ж постійно критикує, то репетиційний процес нагадує каторгу. Тоді я переходжу до самостійної роботи над роллю і вже насолоджуюсь післяпрем'єрним етапом. Якщо режисер по-дружньому налаштований, як партнер, співтворець – слухає, поважає, намагається зрозуміти, навіть якщо не бере в роботу твої пропозиції, – то стає сумно, коли репетиції закінчуються. Я належу до тих акторів, які впевнені, що працюють не для глядача, а для самих себе. Мені подобається сам процес. Якщо я захоплена ним і отримую кайф, то і всі інші відчують задоволення. А ще мені здається, що робота над виставою – це ніби подорож. І її якість залежить від того, з якими людьми ти в неї рушаєш: якщо вони тобі подобаються, то буде захоплюючо, якщо ні – то перетворюється на муки.

– *Любите подорожувати?*

– О, так. Здається навіть, що саме від подорожей я дістаю найбільше задоволення в житті. Загалом, я гедоніст: вважаю, що головне для людини – отримувати насолоду. У подорожах я отримую подвійну насолоду. Дуже люблю живопис, історію мистецтва, багато читаю. Улюблена країна – Італія. Захоплююсь живописом Караваджо, Брейгеля, графікою Дюрера. Люблю детально читати про місце, в яке збираюся поїхати. Кожна поїздка – це такий собі екскурс в історію. А ще маю велику мрію – створити свій авторський тур. Подорожі – це колосальний заряд енергії. Коли повертаюся після будь-якої подорожі, я неймовірно щаслива, оновлена і готова до роботи.

Серпень, 2019.

Єлизавета Андріївна Протасова у виставі «**Живий труп**» Льва Толстого. Режисер Роман Мархольд. Фото надане театром.